

7 MANIEREN OM STUDENTEN TE BETREKKEN BIJ SUMMATIEVE TOETSING

Symposium platform Leren van Toetsen
2 juni 2017

Veronica Bruijns, Charlotte Hoenderdos
Beleidsafdeling Onderwijs en Onderzoek

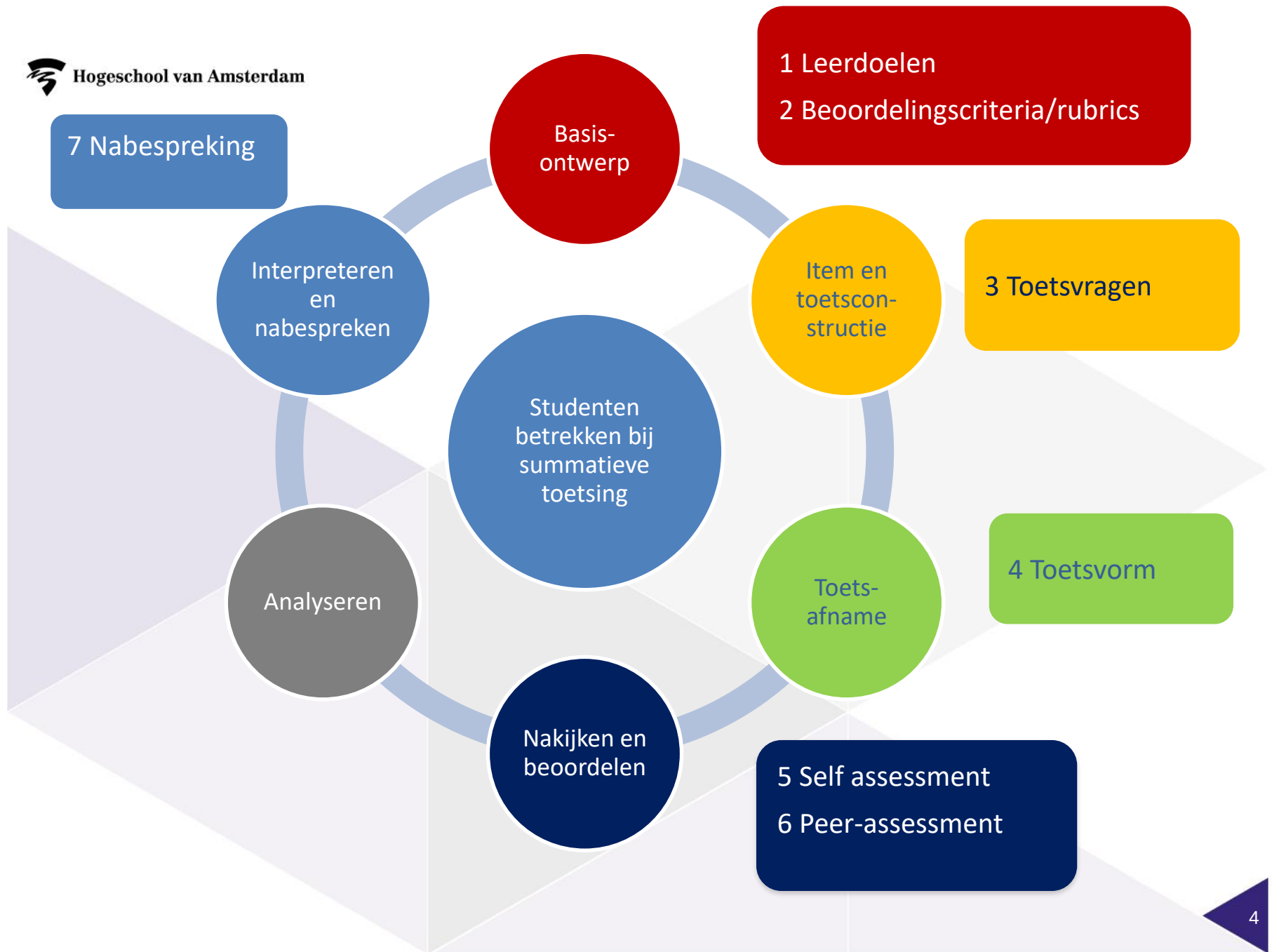
Programma

- Presentatie: mogelijkheden om studenten te betrekken bij summatieve toetsing
- Aan de slag: wat kan je zelf gaan toepassen?

Korte pauze

- Presentatie: onderzoeksresultaten betrekken studenten
- Aan de slag: inzichten en vraagstukken

1 Leerdoelen

Actief bespreken met docent/medestudenten
Aanvullen met eigen leerdoelen
Bepalen/benoemen leerdoelen
Bepalen leeractiviteiten op basis van gegeven doelen
Combinatie van benoemen leerdoelen/bepalen leeractiviteiten

2 Beoordelingscriteria

Actief bespreken met docent
Opstellen op basis van de leerdoelen
Ontwikkelen van rubrics
Oefenen met toepassing

3 Toetsvragen

Gesloten vragen ontwikkelen
Ontwikkelde vragen beoordelen
Eigen toets ontwikkelen en beantwoorden

4 Toetsvorm

Keuze in vragen
Keuze in toetsvorm
Keuze in weging

5 Self assessment

Beoordeling/cijfer geven voor inleveren
Beoordeling/cijfer aan de hand van standaarduitwerking

6 Peer-assessment

Beoordelen werk medestudenten
Beoordelen elkaars bijdragen binnen groep

7 Nabespreking

Bespreken zonder dat resultaten bekend zijn
Individuele toets bespreken in groepsverband en eventueel corrigeren

Voordelen voor de student tijdens de opleiding

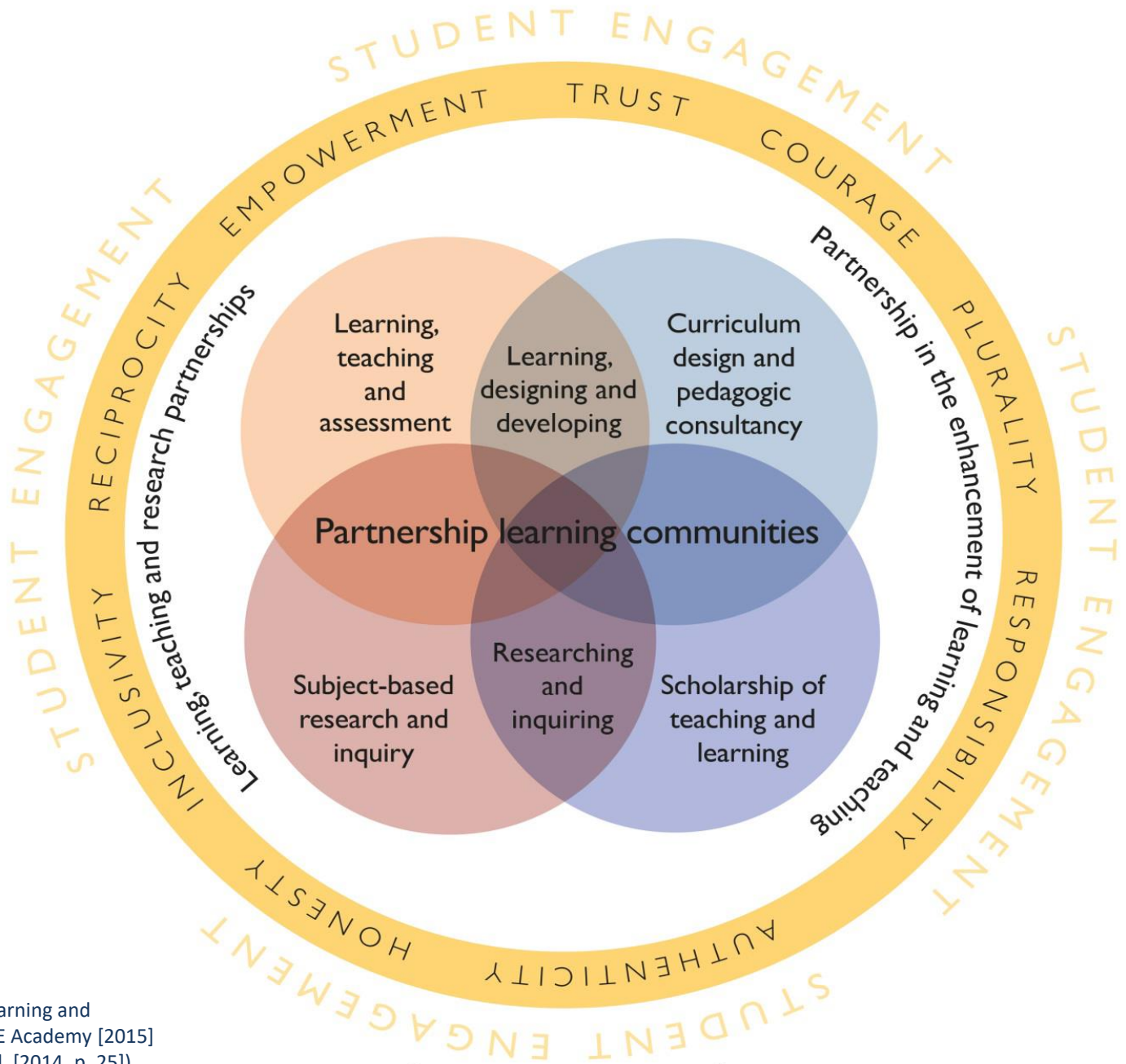
Ruimte voor feedback
Motivatie
Generieke vaardigheden
Vertrouwen in eigen leervermogen
Integratie leren en toetsing

Aandachtspunten opleiding

Voordelen voor de student na afstuderen

Eigen leren vormgeven
Eigen werk beoordelen
Werk van anderen beoordelen
Feedback geven/ontvangen

Tijdsinvestering
Betrokkenheid studenten
Docenten met toetsdeskundigheid
Verschillen in intensiviteit
Teamactiviteit
'Machtsverschuiving'

Students as partners in learning and teaching in HE (Source: HE Academy [2015] adapted from Healey et al. [2014, p. 25])

1 Leerdoelen

Mogelijkheden

- Actief bespreken leerdoelen met docent/medestudenten
- Aanvullen met eigen leerdoelen
- Leerdoelen opstellen aan de hand van criteria
- Bepalen leeractiviteiten op basis van gegeven doelen
- Combinatie benoemen leerdoelen/bepalen leeractiviteiten

Effect

- Duidelijk waar studenten naartoe werken
- Studenten weten waar ze op worden beoordeeld

Toepassing

Het actief bespreken van leerdoelen kan gemakkelijk toegepast worden. Andere activiteiten vraagt meer van docenten

2 Beoordelingscriteria

Mogelijkheden:

- Actief bespreken met docent
- Opstellen op basis van leerdoelen
- Ontwikkelen van rubrics
- Oefenen met toepassing

Effect:

- Hogere prestaties
- Minder herkansingen
- Studenten leren toetstaal te begrijpen

Toepassing:

Relatief kleine interventies kunnen een groot effect hebben

3 Toetsvragen

Mogelijkheden:

- Gesloten vragen ontwikkelen: Multiple Choice Item Development
- Ontwikkelde vragen beoordelen: PeerWise
- Eigen toets ontwikkelen en beantwoorden: Student written exam

Effect:

- Diepgaand begrip van de materie
- Relatie tussen leerdoelen en inhoud
- Logica achter toets
- Minder stress
- Hogere prestaties

Toepassing:

Voor vragen van hoge kwaliteit moeten docenten vooraf uitleg en voorbeelden geven

4 Toetsvorm

Mogelijkheden:

- Keuze tussen vragen
- Keuze tussen toetsvormen:
 - Essay, blog, video- of posterpresentatie
 - Open vragen, meerkeuze tentamen of korte casussen

Effecten:

- Eigenaarschap en verantwoordelijkheid
- Bewustwording leerstijl
- Motivatie
- Minder stress
- Betere prestaties
- Vorbereiding toekomstig werk

Toepassing

Invoeren als onderdeel van het toetsprogramma

5 Self assessment

Mogelijkheden voor zelfbeoordeling (opbouw in intensiteit)

- Aan de hand van standaarduitwerking
- Met standaard en twee voorbeelden (boven/beneden standaard)
- Voorafgaand aan inlevering
- Met feedback van docent en medestudenten (zonder cijfer)
- Aan de hand leercontract op basis van criteria student

Effecten:

- Beoordeling gelijk aan die van docent
- Effectief leren
- Professionele rol na afstuderen

Toepassing

- Kan deel uitmaken van elk vak van een opleiding
- Oefening is belangrijk

6 Peer-assessment

Mogelijkheden: twee hoofdcategorieën

- Leermiddel: beoordelen werk medestudenten
- Assessmentvorm: Beoordelen elkaars bijdragen binnen groep

Effecten:

- Bekendheid met beoordelingscriteria
- Voorbereiding op werkpraktijk
- Eigen mening over feedback
 - Er kunnen geen eenduidige uitspraken worden gedaan over de invloed op prestaties

Toepassing:

Training en ervaring beïnvloeden kwaliteit peer assessment positief

7 Nabespreking

Mogelijkheden:

Formative Summative Assessment

- Summatief: toetsresultaat telt mee
- Formatief: toets opnieuw maken

Effecten

- Helpt studenten verder te leren
- Onthouden geleerde stof
- Weten waar studenten moeite mee hebben
- Feedback op toets

Toepassing:

Het bespreken van een toets kost tijd

Optie: bespreek alleen vragen waar veel studenten moeite mee hadden

- Welke vorm spreekt je het meest aan?
- Met welke vorm kun je in je eigen lespraktijk concreet aan de slag?
- Welke voor- en nadelen zie je?
- Wat heeft je team nodig om dit in te kunnen voeren?

Rekening houden met uitgangssituatie studenten:

- Merendeel niet of nauwelijks betrokken bij summatieve toetsing in vooropleiding
- Enkeling ervaring met actieve rol bij toetsing

Opbouw in studentbetrokkenheid door de jaren heen:

- Mede afhankelijk van de inrichting van het curriculum en de toetsvormen
- Van enkelvouding naar uitgebreid

Aanpakken als teamactiviteit:

- Consequente en consistente lijn hanteren
- Training en scholing organiseren
- Beschrijven in toetsplan

Propedeuse

1 Leerdoelen

Alle studieonderdelen:
-Actief bespreken met docent/medestudenten

2 Beoordelingscriteria

Projecten/opdrachten:
-Actief bespreken met docent/medestudenten
-Oefenen met toepassing

3 Toetsvragen

Theorie-vakken:
-Vragen ontwikkelen
-Ontwikkelde vragen beoordelen

4 Toetsvorm

Schriftelijke toets:
-Keuze in vragen

5 Self assessment

Bij producten:
-Beoordeling/cijfer aan de hand van standaarduitwerking

6 Peer-assessment

Bij groepswork:
-Beoordelen werk medestudenten

7 Nabespreking

Theorie-vakken:
-Individuele toets bespreken in groepsverband en eventueel corrigeren
Opdrachten/producten:
-Bespreken zonder dat resultaten bekend zijn

2^e jaar

1 Leerdoelen

Propedeuse + bij bepaalde studieonderdelen:
-Aanvullen met eigen leerdoelen
-Bepalen/benoemen leerdoelen

2 Beoordelingscriteria

-Actief bespreken met docent/medestudenten
-Opstellen op basis van leerdoelen
-Ontwikkelen van rubrics
-Oefenen met toepassing

3 Toetsvragen

Theorie-vakken:
-Vragen ontwikkelen
-Ontwikkelde vragen beoordelen
-Eigen toets ontwikkelen en beoordelen

4 Toetsvorm

Bij aantal studieonderdelen:
-Keuze in toetsvorm

5 Self assessment

Bij opdrachten/producten:
-Beoordeling/cijfer geven voor inleveren
-Beoordeling/cijfer aan de hand van standaarduitwerking

6 Peer-assessment

Bij groepswork:
-Beoordelen werk medestudenten
-Beoordelen elkaars bijdragen in de groep

7 Nabespreking

Theorie-vakken:
-Individuele toets bespreken in groepsverband en eventueel corrigeren
Opdrachten/producten:
-Bespreken zonder dat resultaten bekend zijn

3^e jaar

1 Leerdoelen

Propedeuse + bij bepaalde studieonderdelen:
-Bepalen leeractiviteiten op basis van gegeven doelen
-Combinatie benoemen leerdoelen/bepalen leeractiviteiten

2 Beoordelingscriteria

-Actief bespreken met docent/medestudenten
-Opstellen op basis van leerdoelen
-Ontwikkelen van rubrics

3 Toetsvragen

Bij aantal studieonderdelen:
-Eigen opdracht opstellen, uitvoeren en beoordelen

4 Toetsvorm

Bij aantal studieonderdelen:
-Keuze in toetsvorm

5 Self assessment

Bij opdrachten/producten:
-Beoordeling/cijfer geven voor inleveren
-Beoordeling/cijfer aan de hand van standaarduitwerking

6 Peer-assessment

-Beoordelen werk medestudenten
-Beoordelen elkaars bijdragen in de groep

7 Nabespreking

Opdrachten/producten:
-Bespreken zonder dat resultaten bekend zijn

4^e jaar

1 Leerdoelen

Propedeuse + bij bepaalde studieonderdelen:
-Bepalen leeractiviteiten op basis van gegeven doelen
-Combinatie benoemen leerdoelen/bepalen leeractiviteiten

2 Beoordelingscriteria

-Actief bespreken met docent/medestudenten
-Opstellen op basis van leerdoelen
-Ontwikkelen van rubrics

3 Toetsvragen

Bij aantal studieonderdelen:
-Eigen opdracht opstellen, uitvoeren en beoordelen

4 Toetsvorm

Bij aantal studieonderdelen:
-Keuze in toetsvorm

5 Self assessment

Bij opdrachten/producten:
-Beoordeling/cijfer geven voor inleveren
-Beoordeling/cijfer aan de hand van standaarduitwerking

6 Peer-assessment

-Beoordelen werk medestudenten
-Beoordelen elkaars bijdragen in de groep

7 Nabespreking

Opdrachten/producten:
-Bespreken zonder dat resultaten bekend zijn

Meer informatie:

- Hoenderdos, C. (2016). 7 manieren om studenten te betrekken bij summatieve toetsing. Link:
<https://score.hva.nl/Bronnen/7%20manieren%20studenten%20betrekken%20toetsing-%20download%20tekst%20Score.pdf>
- Vermunt, E. & Sluijsmans, D. (2015). Toetsen doe je samen met studenten. *Onderwijsinnovatie (juni 2015)*.

Contact: Veronica Bruijns, v.m.h.bruijns@hva.nl

DE FORMATIEVE WAARDE VAN SUMMATIEVE TOETSING

Symposium Leren van toetsen

2 juni 2017

Elly Vermunt

elly.vermunt@zuyd.nl

Lectoraat professioneel beoordelen

**ZU
YD**

**IK STUDEER
ME ROT**

**MAAR LEREN
HO MAAR**

Loesje

Postbus 1045
6801 BA Arnhem

www.oli.tudelft.nl/loesje

INHOUD

- ◉ Doel onderzoek
- ◉ 3 deelstudies
- ◉ Opzet studie 2
- ◉ Resultaten studie 2
- ◉ Opzet studie 3
- ◉ Eerste resultaten studie 3

DOEL ONDERZOEK

- Zicht krijgen op manieren waarop studenten kunnen worden betrokken bij de toetscyclus teneinde de formatieve waarde van de toets te vergroten
- Verhogen van formatieve waarde: zowel voor student als docent

DRIE DEELSTUDIES

- ◉ Studie 1: Literatuurstudie
 - In kaart brengen manieren studenten te betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van een toets (de gehele toetscyclus).
- ◉ Studie 2: Beschrijvend onderzoek
 - Hoe ervaren studenten de formatieve waarde van toetsen en in hoeverre worden zij betrokken bij de toetscyclus?
- ◉ Studie 3: Interventie
 - Bepalen van effect van het betrekken van studenten bij de toetscyclus.

STUDIE 2

- ◉ Toets: Action Learning Opdracht
- ◉ Studenten schrijven in tweetallen een onderzoeksvoorstel
- ◉ Er is beoordelingsformulier (rubric) beschikbaar
- ◉ Er zijn 2 ‘oude’ rapporten met ingevulde rubrics beschikbaar
- ◉ 7 ECTS
- ◉ Tussentijdse beoordeling
- ◉ Begeleiden en beoordelen is gescheiden

STUDIE 2: OPZET

- ◉ Kwalitatief onderzoek:
- ◉ 13 studenten geïnterviewd;
- ◉ Alle (5) docenten geïnterviewd;
- ◉ Wat is de ervaren formatieve waarde en in hoeverre zijn studenten betrokken bij de toetscyclus ?

STUDIE 2: RESULTATEN

Studenten in begin van blok:

- ⦿ Er wordt goed uitgelegd wat de bedoeling is
- ⦿ Bij aanvang is toch niet helder wat precies verwacht wordt en wanneer het nou goed is en wanneer niet.
- ⦿ Rubric alleen geraadpleegd voor structuur
- ⦿ De beoordeelde rapporten werden met name voor structuur geraadpleegd

Tijdens het blok:

- ⦿ De feedback is heel leerzaam

STUDIE 2

- ◉ *“In de rubric staat bij een 8/7 ‘de probleemanalyse is volledig, concreet uitgewerkt....’ maar wanneer is de Probleemanalyse dan volledig concreet en uitgewerkt?”*
- ◉ *“maar wat is dan heel erg diepgaand? Zo hadden we vorig jaar een blok, daarbij moest je modellen verwerken.... Ik heb dan het gevoel dat als je 3 modellen gebruikt dat je dan diepgaand bezig bent.... Als je dat dan deed, dan kon je toch nog een 4 halen voor het diepgaande, en dat voelt dan heel krom. Omdat je dan met 3 modellen een theorie aan het doen bent, dus dat is al best wel diepgaand maar dan alsnog kan het niet diepgaand zijn, ofzo.”*

STUDIE 2: RESULTATEN

Na de beoordeling
Studenten:

- ◉ Feedback was wisselend en in de ogen van veel studenten te beperkt
- ◉ Is het wel mogelijk een 8 of 9 te halen?

STUDIE 2

- ⦿ *“als ik een 7 krijg voor een bepaald onderdeel, maar ik krijg geen feedback dan kan ik zelf daar geen fouten meer uithalen, want ik vond het goed, want ik heb het zo ingeleverd omdat ik het goed vond.”*
- ⦿ *“H9, is bijvoorbeeld goedgekeurd. Maar er is bij de eindbeoordeling ook geen feedback op dat hoofdstuk en dan is het nog maar een 6. Maar dan denk ik als daar niets is op aan te merken is het geen 10, want het is niet perfect, maar dan is ook geen 6 lijkt mij.”*

STUDIE 2: RESULTATEN

Docenten :

- ◉ Formatieve waarde uit:
- ◉ Vragen die student stellen
- ◉ Als studenten wat gaan inleveren
- ◉ Scheiding begeleiding en beoordeling maakt docenten huiverig om tussendoor aan te geven in hoeverre iets goed is
- ◉ De manier waarop docenten met beoordeelde rapporten omgingen was wisselend. De meeste verwezen ernaar. Eén bewust niet

STUDIE 3

Interventie opgebouwd uit meerdere onderdelen op drie momenten:

- ◉ Twee workshops met 2 “oude” rapporten:
 - Eerste rapport zelf beoordelen
 - in groepjes bespreken
 - tweede rapport vergelijkbaar
 - Vervolgens klassikaal nabesproken
 - In week 4 eerste deel rapport; in week 8 tweede deel rapport.
- ◉ Zelfassessment van de studenten van het tussentijdse rapport. Feedback op tussentijdse rapport en zelfbeoordeling
- ◉ Beoordelaar is begeleider

STUDIE 3

- ◉ Vijf klassen: nemen alle deel aan interventie

Te verzamelen data:

- ◉ Observaties van bijeenkomsten
- ◉ Zelfbeoordelingen studenten en
- ◉ Tussentijdse beoordeling docenten
- ◉ Interviews studenten
- ◉ Interviews docenten
- ◉ Eindcijfers

EERSTE RESULTATEN STUDENTEN

Beoordeling andere rapporten:

- ⊙ Meeste studenten ervaren het als waardevolle/leerzame les.
- ⊙ Werken met “oude” rapporten maakt duidelijker wat er verwacht wordt en wat gewenste niveau is.
- ⊙ Reacties aan eind van de les:
 - *“Het is de eerste keer dat je het gevoel krijgt dat ons iets geleerd wordt i.p.v. dat ze ervan uitgaan dat we het al kunnen of al moeten kunnen”*
 - *“Ik heb nu pas een idee wat er bedoeld wordt met het formulier”*
 - *“De verwachtingen zijn nu veel duidelijker geworden”.*

EERSTE RESULTATEN STUDENTEN

Zelfassessment:

- ◉ Veelal beoordeelden de studenten zichzelf positiever dan docent deed.
- ◉ De meeste studenten waren positief over zelfbeoordeling in combinatie met feedback.
- ◉ Expliciete verschil in oordeel werkte verhelderend.
- ◉ *“ja dat hielp misschien dat je daardoor ook echt kritisch naar je eigen werk gaat kijk en niet alleen inleveren aan docent vragen wat doe ik verkeerd en feedback vragen”*

EERSTE RESULTATEN STUDENTEN

- ⊙ Niet alle studenten zagen nut
 - “Ja er was een les waarin wij zelf naar een andere voorbeeld ALO moesten kijken en die moesten we zelf beoordelen. Maar ik snapte niet wat daar het doel van is, want wij hoeven toch niemand te gaan beoordelen. dus dan snapte ik niet waarom we daarover les kregen zeg maar.”
- ⊙ Studenten zoeken soms houvast in format en goed voorbeeld

EERSTE RESULTATEN DOCENTEN

- ◉ Docenten zeer positief.
- ◉ Studenten wisten eerder wat van ze werd verwacht, bleek uit de ingeleverde stukken (concreter) en de vragen die studenten stelden
- ◉ Praten over de beoordelingen is heel belangrijk, juist dat gesprek is leerzaam

RESULTATEN DOCENTEN

- Studenten keken beter naar rubric.
 - “daarom is het experiment is ook zo goed, want bijna bij iedere ALO laat je het beoordelingsformulier aan de studenten zien, en dan knikt iedereen ja, maar ze gaan er pas echt iets mee doen tegen het einde. En nu gingen ze vanaf die eerste interventiebijeenkomst in week 4 het al serieus gebruiken. dat vind ik echte winst ”
- Eindoordeel kwam minder onverwacht

RESULTATEN DOCENTEN

◉ Formatieve waarde docent:

- Reacties van studenten op “oude” rapporten
- Zelfbeoordeling van student geeft de docent een beeld van hoe een student zichzelf inschat, helpt bij feedback.

◉ Kalibrerende werking

CONCLUSIE/ VERBETERPUNTEN

- ⦿ Timing tweede bijeenkomst was te laat
- ⦿ Beide activiteiten in combinatie zeer leerzaam
- ⦿ Belang moet goed besproken worden
- ⦿ Voldoende tijd voor gesprek inplannen
- ⦿ “oude” rapporten hoeven zeker niet perfect te zijn

TOT SLOT: VRAGEN / DISCUSSIE

